

UGENS GALLUP

Artikel nr. 22

Må tidligst offentliggøres søndag den 7. august
og senest lørdag den 27. august 1977.

SOL - OG VINDENERGI FORETRÆKES FREMFOR KERNEENERGI - MEN BEFOLKNINGEN ACCEP- TERER KERNEENERGIEN.

Med Folketingets vedtagelse af den såkaldte procedurelov, det vil sige, loven om den fremtidige energiforsyning i Danmark og herunder indførelse af kernekraft, er det lovgivningsmæssige grundlag tilvejebragt for bygningen af atomkraftværker i Danmark (foreløbigt fem).

Forudsætningen er dog fremsættelsen - og vedtagelsen - af den såkaldte ikrafttrædelseslov, og fremsættelsen af dette lovforslag er, med henvisning til, at befolkningens indstilling til kernekraftværker har ændret sig i negativ retning, udskudt på ubestemt tid, bogstavelig talt i håbet om "at noget vil vise sig", og først og fremmest bedre muligheder for at løse affaldsproblemet.

Debatten omkring kernekraftproblemet har uden tvivl ændret befolkningens holdning til indførelse af kernekraft her i landet, og, set med atomkraftmodstandernes øjne, i positiv retning, det vil sige, øget og stærk modstand mod kernekraftværker.

Denne debat har skiftende lagt hovedvægten på forskellige aspekter af spørgsmålet. Dels negativt selve produktionsrisikoen og senere affaldsproblemet, medens hovedvægten i den seneste tids debat er lagt mere positivt på de såkaldte vedvarende energikilder, det vil sige sol-, vind-, jordvarme-, bølgeenergi etc.

Set i sammenhæng med den almindeligt skærpede miljøbevidst-

hed, har de den fordel at være forureningsfri, hvilket også giver dem et fortrin i forhold til de traditionelle fossile energikilder, olie og kul.

Udtrykket "alternative" energikilder er også brugt om disse energiformer, og heri ligger for så vidt underforstået den tese, at disse energikilder potentielt er så rige, at de kan træde i stedet for atomkraft, således som man har forestillet sig, at atomkraften skulle kunne erstatte kul og specielt olie, når disse energikilder i større eller mindre grad skal erstattes.

Gallup Institutttet har tidligere i en række undersøgelser belyst befolkningens indstilling til atomkraftværker, hovedsagelig udfra risiko- og forureningssynspunkter, og konklusionen af disse undersøgelser, set over en årrække, er, som nævnt, at befolkningens indstilling klart har ændret sig, selvom det stadig står åbent, under hvilke omstændigheder befolkningen kunne tænkes at acceptere atomkraft.

Under hensyn til den vægt den senere tids debat har lagt på de vedvarende energikilder, har instituttet gennemført en ny undersøgelse til belysning af, hvorledes befolkningen vurderer og prioriterer disse energikilder sammenlignet med kernekraften.

Spørgsmålet om naturgassen er ikke medtaget, selvom det er væsentligt også fordi det som fossilt brændstof er forureningsfrit, men dette spørgsmål har endnu ikke været centralt placeret i debatten.

For at få en skønsmæssig forestilling om, hvilken betydning befolkningen tillægger energispørgsmålet overhovedet, stillede man indledningsvist et repræsentativt udsnit af den voksne befolkning spørgsmålet:

"Man har i den senere tid (de sidste år) drøftet energiproblemer. Specielt har debatten været præget af en forventet knaphed og mangel på energi, det vil sige olie, kul etc. i løbet af et eller andet antal år. - Hvis vi nu kun tænker på knapheden, altså dette, at der vil blive mangel på energi, hvor vigtigt mener De så dette problem er, mener De, det er meget vigtigt, noget vigtigt eller mindre vigtigt?"

Og svaret var:

	%
meget vigtigt	81
noget vigtigt	11
mindre vigtigt	2
ved ikke	6
i alt	100

Man kan heraf drage den konklusion, at befolkningen i det mindste opfatter energiproblemet som et væsentligt spørgsmål. Andet og mere kan man næppe lægge i besvarelsen, og man stillede dernæst spørgsmålet:

"Der er almindelig enighed om, at olien vil slippe op i en ikke alt for fjern fremtid, og at manglen på olie og kul vil betyde, at vi skal tænke på andre energikilder. Der er to muligheder, enten at udnytte kerneenergi eller at udvikle de såkaldte vedvarende

energikilder, det vil sige solenergi, vindenergi, jordvarmen osv. Hvilken af disse to mulige energikilder, altså atomenergi eller vind- og solenergi osv., tror De kan bidrage mest til den fremtidige energiforsyning, og vi tænker altså kun på, hvor vi kan få mest energi?"

I nedenstående oversigt ses besvarelsen, idet man har fordelt svarene på forskellige befolkningsgrupper:

	kerne ener- gi	sol- og vind e- nergi	lige me- get	ved ikke	i alt
	%	%	%	%	%
total	36	38	8	18	100
<u>uddannelse:</u>					
folkeskolen	35	37	7	21	100
mellem-/realeks. stud.- el. anden	40	39	9	12	100
højere uddannelse	33	49	10	8	100
<u>partitilhørighed:</u>					
Socialdemokratiet	32	40	7	21	100
Radikale	46	32	2	20	100
Konservative	61	17	13	9	100
Retsforbundet	46	42	12	-	100
Socialistisk Folkeparti	30	56	9	5	100
Kommunister	33	55	6	6	100
Centrum-Demokrater	50	30	5	15	100
Kristeligt Folkeparti	39	45	3	13	100
Venstre	37	37	11	15	100
Venstresocialister	15	59	22	4	100
Fremskridtspartiet	56	26	4	14	100

Som det fremgår har befolkningen nu den opfattelse, at de vedvarende energikilder, sol og vind, giver os de bedste muligheder i fremtiden, og altså en ikke alt for fjern fremtid.

Forskellen mellem kerneenergi og vind- og solenergi er ikke stor, men man kan i hvert fald konkludere, at befolkningen opfatter sol- og vindenergi som en valgmulighed, man kan regne med til erstatning af de nuværende energikilder i en som sagt ikke al for fjern fremtid.

Som man ser spiller uddannelsesniveaut en vis rolle for, hvorledes man vurderer spørgsmålet, idet de bedst uddannede ser betydeligt mere positivt på de vedvarende energikilders muligheder sammenlignet med kernekraften end de mindre bogligt uddannede.

Som spørgsmålet er formuleret, er det i og for sig politisk ukontroversielt, idet der er tale om en formelt rent saglig vurdering. Alligevel ser man en afgørende og stor forskel mellem vælgere af forskellig politisk holdning. Det er iøjnefaldende, at vælgere på den egentlige venstrefløj med meget stor majoritet finder de "alternative" energikilder de mest givtige. De socialdemokratiske vælgere hælder også mest - men ikke så meget - til dette synspunkt, medens de borgerlige - dog ikke Venstres vælgere - har den stik modsatte opfattelse.

Det er altså en fiktion at tro, at befolkningen vurderer selv rent saglige aspekter

af spørgsmålet uden politiske overtoner.

For at komme nærmere det meget væsentlige spørgsmål, om man opfatter alternativet som en realistisk valgmulighed, stillede man de svarpersoner, der nævnte én af de to energiformer følgende spørgsmål:

"Mener De denne energikilde er tilstrækkelig til i fremtiden at forsyne os med tilstrækkelig energi, hvis vi ikke indfører særlige spareforanstaltninger?"

Kan bidrage mest:

	<u>kerne energi</u>	<u>sol-og vindenergi</u>
	%	%
tilstrækkelig	43	33
ikke tilstrækkelig	38	47
ved ikke	19	20
i alt	100	100

Uanset hvilken energikilde, man tror mest på, er der ikke stor tiltro til, at en enkelt af dem alene vil kunne klare det fremtidige energibehov. Besparelser vil være nødvendige.

Der er noget større tiltro til kerneenergiens muligheder end til sol- og vindkraft, men på den anden side afviser flertallet af dem, der mener sol- og vindkraft indebærer de største muligheder ikke, at denne energikilde i sig selv er tilstrækkelig, således, at man kan sige, at det er en udbredt opfattelse, at sol- og vindenergi er en realistisk valgmulighed i stedet for kernekraft til at erstatte olie og kul i en ikke for fjern fremtid.

Og omvendt, man tror ikke at kernekraften kan klare det alene.

Som anført foran tilsigter de stillede spørgsmål formelt set en saglig vurdering. Det sidste spørgsmål man stillede havde til hensigt at belyse befolkningens ønsker til den fremtidige energipolitik. Spørgsmålet lød:

"Hvilken form for energikilder mener De, Danmark i fremtiden skal benytte sig af, eventuelt kobineret med besparelser, begge to eller kun kerneenergi eller kun sol- og vindenergi etc.?"

Svaret på dette spørgsmål blev følgende:

	Kan bidrage mest:		
	to- tal	kerne- ener- gi	sol- og vind- energi
	%	%	%
begge to	35	53	21
kerneenergi	9	18	4
sol-og vindenergi	40	24	67
ved ikke	16	5	8
i alt	100	100	100

Der er således ingen tvivl om, hvad befolkningen ønsker. 40 procent foretrækker sol- og vindenergi, og giver dermed udtryk for, at man kan vælge de vedvarende energikilder fremfor kerneenergien, som en praktisk og realistisk løsning på energiproblemet i en ikke for fjern fremtid eventuelt kombineret med besparelser.

Det er ikke overraskende, at denne prioritering er langt mere udtalt blandt dem, der mener sol- og vindenergi kan yde det største bidrag. Som det fremgår af den første tabel er denne vurdering overvejende politisk motiveret.

Selvom, som det fremgår, et relativt flertal blandt vælgerne foretrækker sol- og vindenergi, tager vælgerne alligevel et kraftigt forbehold, idet næsten lige så mange (35%) mener, man også skal benytte sig af kernekraft. Og lægger man til disse 35 procent de 9 procent, der foretrækker kernekraft og ser bort fra "ved ikke"-procenten eller anlægger det synspunkt, at "den, der ikke er mod os er med os", kan man drage den konklusion, at uagtet flertallet i befolkningen ikke ønsker kernekraft, er den villig til at acceptere den, hvis det ikke kan være anderledes.

Dette gælder hele befolkningen, men som man kunne vente, er partipolitisk tilhørighed i dette spørgsmål af afgørende betydning, hvilket fremgår af nedenstående tabel:

	begge to	ker- ne- ener- gi	sol- og vind- ener- gi	ved ikke	i alt
	%	%	%	%	%
Socialdemokratiet	32	10	39	19	100
Radikale	34	7	42	17	100
Konservative	57	14	26	3	100
Retsforbundet	29	-	71	-	100
Socialistisk Folkeparti	27	12	53	8	100
Kommunister	18	9	64	9	100
Centrum-Demokrater	43	5	44	8	100
Kristeligt Folkeparti	32	13	32	23	100
Venstre	48	11	24	17	100
Venstresocialister	35	4	54	7	100
Fremskridtspartiet	40	12	36	12	100

Kun at satse på kerneenergi forekommer ingen af partiernes vælgere attraktivt. Skillelinjen går mellem enten begge energikilder eller sol- og vindenergikilder alene. Og politisk er billedet klart nok.

Fra Venstre til og med Socialdemokratiet plus Retsforbundet foretrækker man sol- og vindkraft, blandt centrumspartierne er der nærmest "dødt løb", og kun de tre store borgerlige partiers vælgere mener overvejende, at vi skal basere den fremtidige energiforsyning på begge energikilder.

Sagt på en anden måde, et absolut flertal blandt de tre store borgerlige partiers vælgere accepterer kerneenergi, det samme gør et relativt flertal blandt midterpartierne inklusive Socialdemokratiet, medens et absolut flertal blandt de egentlige venstrepartier samt Retsforbundet ønsker, vi fremover kun skal bruge de vedvarende energikilder.

Eftertryk kun mod angivelse af Berlingske Tidende og Gallup Instituttet som kilde

Asger Schultz